

Inhoud

Ter inleiding 9

1 Taal, communicatie en achtergrondkennis 11
Theo Janssen

2 Taalverwerving, cognitie en cultuur 27
Melissa Bowerman

3 Taal en de cognitieve processen van productie en verwerking 45
Ted Sanders en Carel van Wijk

4 Woorden en cognitie 61
Matthias Hüning en Theo Janssen

5 Zinnen en cognitie 77
Theo Janssen en Arie Verhagen

6 Retorica en cognitie 97
Arie Verhagen

7 Tekst en cognitie 111
Ted Sanders en Wilbert Spooren

8 Communicatieve principes: betekenis geven als activiteit 131
Tom Koole

9 Beleefdheid als communicatief principe 143
Erica Huls

10 Communicatie en coördinatie: ordeningsprincipes in verbale interactie 163
Marjan Huisman

11 Verbale communicatie: praktijken van gesproken en geschreven taalgebruik 181
Margreet Onrust, Marca Schasfoort en Danièle Torck

12 Taal en maatschappij 199
Renée van Bezooijen

13 Communicatie in een multiculturele en meertalige samenleving 215
Marinel Gerritsen en Jacomine Nortier

14 Taalverandering en taalverwantschap 235
Cor van Bree en Ariane van Santen

15 Taalnormen 251
Cor van Bree, Ton van Haafden en Ariane van Santen

Gebruikte tekens en symbolen 265

Bibliografie 267

Zakenregister 283

Namenregister 291

Zakenregister

- aan het*-constructie 79
- aangesproken persoon 88
- aangrenzend paar 167
- aanwijzende bijwoorden, *zie*: bijwoorden, aanwijzende
- aanwijzende voornaamwoorden, *zie*: voornaamwoorden, aanwijzende
- accent 206
- acculturatie 230
 - curve 230
- achtergrondkennis, *zie*: gedeelde kennis
- acroniem 67
- additieve relatie, *zie*: relatie, additieve
- affix 64
- afkapping 67
- afleiding 64
- age-grading* 241
- allochtoon 215
- ambigüiteit 63
- analogie 238, 254
 - proportionele - 66
- anderselectie, *zie*: selectie
- antonymie 69
- architectuur van het informatieverwerkend systeem 46
- argument 98
- argumentatief
 - connectief 107
 - argumentatieve operator 107
 - argumentatieve richting 103
 - argumentatieve sterkte, kracht 103
- argumentatieve leer 99, 190
- audience design* 208
- back formation* 238
- basisruimte, *zie*: mentale basisruimte
- basissequentie, *zie*: sequentie
- basiswaarde 224
 - fijnmazige - 224
 - middenmazige - 224
 - grofmazige - 224
- beleefdheidstheorie 135, 143
- benaming 21
- bepaald lidwoord 72
- betekenis
 - differentiatie 238
 - generalisatie 69
 - lexicale - 64
 - specialisatie 68, 239
 - stipulatie 262
 - toepassing 64
 - uitbreiding 237, 254
- beurt
 - opbouw 164
 - opbouweenheid 165
 - organisatie van -wisseling 164
 - regels van het -wisselingssysteem 166
 - toewijzing 164
 - wisselingssysteem 164
- BEV (Black English Vernacular) 201
- bevelend zinstype, *zie*: zinstype
- bijzin, *zie*: zin
- bijwoorden, aanwijzende 70
- Black English Vernacular, *zie*: BEV
- bottom-upverwerking 53, 125
- buizenpostmetafoor (*zie ook*: pijpleiding-metafoor) 13, 219
- categorie 62
 - morfologische - 69
 - natuurlijke cognitieve - 62
- categoriseren 140
- causale relatie, *zie*: relatie, causale
- causaliteit 83
 - directe - 83
 - indirecte - 83

- causatief 83
- causatiefconstructie 77
- centralisatie 200
- chatten (*zie ook*: elektronische teksten) 164
- Chomskyaanse taalkunde 53
- code
 - geschreven - 181
 - gesproken - 181
 - mondelinge - (*zie ook*: code, gesproken) 185
 - schriftelijke - (*zie ook*: code, geschreven) 185
- coderen 49
- codering 13
- codewisseling 227
 - constraints op - 228
- codificatie, *zie*: standaardisering
- cognitieve
 - linguïstiek 53
 - processen 45
- coherent 101
- coherentie (*zie ook*: signaal (van tekstsamenhang/coherentie)) 48, 112
 - referentiële -, *zie*: referentiële coherentie
 - relatie, *zie*: relatie, coherentie-
 - relationele -, *zie*: relationele coherentie
- cohesie 113
- cohesieve elementen 112
- collectivisme 225
- commissief 95
- common ground*, *zie*: gedeelde kennis
- communicatie 11, 217
 - interculturele - 217
 - non-verbale - 219
 - kanalen 220
 - model 218
 - norm, *zie*: norm
 - proces 12
 - technologie 164
 - communicatief principe 236
 - communicatieve handeling 87
- complementwerkwoord 84
- conceptuele processen 46
- conceptuele representatie, *zie*: representatie
- conclusie 98
- conditionele relevantie 168
- confrontatie 172
- Confuciaans Dynamisme 225
- conjectural history* 237
- connectief, *zie*: argumentatief
- connectieven 48, 120
- connotatie 21
- constitutieve regels 252
- constraints op codewisseling, *zie*: codewisseling
- constrainttheorieën 29
- construal, *zie*: voorstellingswijze
- constructieproces 131
- context 136
- contextualiseren 137
- contextualiseringsaanwijzingen 137
- continuüm 194, 242
- conventie 18
- conventionalisatie 245
- conventionele indirectheid 153
- convergentie 208
- conversatieanalyse 163
 - voorlopers van - 163
- conversationele implicatuur 134, 168
- conversie 66
- coöperatieprincipe 134, 155, 168
- cooperative principle*, *zie*: coöperatieprincipe
- creolentaal 246
- culturele
 - bepaaldheid 182
 - contactsituatie 244
 - normativiteit 182
- cultuur 216
 - gebondenheid 22
 - mediale - 182
 - orale - 181
 - schok 230
 - schriftelijke - 181
 - verbale - (direct/indirect) 187
- decodering 13
- deelprocessen
 - interactie van - 51
 - parallel verloop van - 52
 - serieel verloop van - 52
- deflexie(proces) 239
- deiktisch, *zie*: deixis
- deixis 74
- demonstrativa 74
- derde partij 71
- dialect 206
- dialectologie 199

- diffusie 242
 - lexicale - 243
 - regionale - 242
 - sociale - 243
 - stilistische - 243
- direct en zonder omhaal 147
- directief 95
- discourse* 111
 - systeem 188
 - topic 115
- divergentie 208
- drift 240, 255
- ease of articulation* 237
- echovraag, *zie*: vraag
- economieprincipe (*zie ook*: economisch principe) 253
- economisch principe 237
- eerste-taalverwerving 12
- effectnorm, *zie*: norm
- elektronische teksten
 - chatteksten 195
 - e-mailteksten 195
 - sms-teksten 195
 - webteksten 195
- e-mail (*zie ook*: elektronische teksten). 178
- enkelvoudige zin 78
- epistemische relatie, *zie*: relatie, epistemische
- ethos
 - communicatief - 182
 - confrontatief - 187
 - consensueel - 187
- etnomethodologie 163
- euforie 230
- evenwicht 230
- exclusief *wij* 71
- expliciet illocutief, *zie*: illocutief
- face* 135
- face-to-face* gesprekken 164
- familiegelekenis 62
- fax 179
- femininiteit 225
- figure* (tegenover *ground*) 22
- fossilisatie 245
- fysieke processen 46
- geboortelandcriterium 216
- gebruiksnorm, *zie*: norm
- gebruikswijze van een woord 64
- gedeelde kennis (*zie ook*: *common ground*, gemeenschappelijke kennis, gemeenschappelijk uitgangspunt) 16
- gemeenschappelijk uitgangspunt (*zie ook*: gedeelde kennis) 16
- gemeenschappelijke kennis (*zie ook*: gedeelde kennis) 16
- gemotiveerdheid 64
- gender 200
 - identiteit 202
- gesitueerd 173
- geslaagdheidsvoorwaarden 95, 133, 153
- gespreksopening 176
- getal 80
- getalsovereenstemming 82
- gewicht 146
- gezamenlijke inspanning (*zie ook*: *joint action*) 16
- gezegde 80
- gezicht 144
- gezichtsbedreigende handelingen 135
- gezichtsorg 164
- gissende
 - mededeling, *zie*: mededeling, gissende
 - vraag, *zie*: vraag, gissende
- golfmodel 242
- GPG-principe 114
- ground* (tegenover *figure*) 22
- handelende persoon 85
- handeling
 - communicatieve -, *zie*: communicatieve handeling
 - illocutieve -, *zie*: illocutief taal-, *zie*: taalhandeling
- handelings
 - maxime 236
 - sequentie 167
 - traject 169
- helden 217
- hersenactiviteiten (bij informatieverwerking) 52
- homonymie 63
 - vermijding 236
- hoofdgedachte 50
- hoofdzin, *zie*: zin
- hypercorrectie 245, 252
- hyperonymie 69

- hyponymie 69
- iconen 18
- idee-eenheid 192
- illocutief
 - illocutieve taalhandeling 96
 - illocutieve waarde 96
 - impliciet - 96
 - expliciet - 96
- impositie 244
- inbreuk-van-de-handeling-op-zich 146
- inclusief *wij* 71
- incrementeel 50
- indexen 18
- indirecte strategieën 155
- individualisme 225
- inferentie 50, 103, 113
 - regel 106
- infinietief 84
 - constructie 84
- informatieverwerking (*zie ook: information processing*) 45
- information processing, zie: informatieverwerking*
- inhoudelijke relatie, *zie: relatie, inhoudelijke*
- initiatie, reparatie- 169
- insertiesequentie, *zie: sequentie*
- institutionele
 - context 179
 - gesprekken 173
 - gesprekssituatie 164
 - interactie 164
 - situatie 173
- intensieve-contactsituatie 244
- interactionele ordeningsprincipes, *zie: ordeningsprincipes, interactionele*
- interculturele communicatie, *zie: communicatie, interculturele*
- interferentie 228, 244
- interlanguage* 245
- interpersoonlijke functie 135
- interpretatieproces 131
- interruptie 165
- intonatie-eenheid 190
- isoglosse 242
- ja/nee-vraag, zie: vraag*
- joint action, zie: gezamenlijke inspanning*
- joint attention* 28
- kader 16
- klankcorrespondentie 248
- klanknabootsing (*zie ook: onomatopée*) 19
- klankwet 236
- klasse-interactie 174
- kortetermijnplanning 225
- langetermijnplanning 225
- leesexperiment 52
- levels effect* 124
- lexicale
 - morfologie, *zie: morfologie, lexicale*
 - decisie 52
 - semantiek, *zie: semantiek, lexicale*
- lexicon, mentaal 47
- lezen 47
- lidwoord, bepaald, *zie: bepaald lidwoord*
- lijdend voorwerp 80
- lijdende vorm, *zie: passiefconstructie*
- link
 - functie- 222
 - fysische - 220
 - gedrags- 223
 - omgeving- 221
 - opslaan- 225
 - opvatting- 221
 - sessie- 221
 - status- 222
 - symbolen- 222
 - systeem- 220
 - terughalen- 225
 - waarde- 224
- literacy* 184
- logica 101
- logische norm, *zie: norm*
- longitudinaal onderzoek 240
- machtsafstand 225
- machtsverhouding 145
- macro-proces 47
- macrostructuur 49
- masculiniteit 225
- matched guise* 211
- maxime van
 - helderheid 156
 - kwaliteit 156
 - kwantiteit 155
 - relevantie 155

- mededelend zinstype, *zie*: zinstype
mededeling 87
 gissende - 90
medium 173
meertalig 215, 226
mentale
 - ruimte 99
 - basisruimte 100
 - representatie, *zie*: representatie
metafoor 68
metaforische uitbreiding 254
metonymie 68
metonymische uitbreiding 254
micro-proces 47
minderheidsgroep 226
minderheidstaal 227
minimale paren 207
mobiele telefonie 164
modaliteiten 49
modulariteit 51
mondelinge taalbeheersing, *zie*: taalbeheersing
monitoring 207
monochronie 225
monosemie 63
morfeem 64
morfologie, lexicale 61
morfologische
 - categorie, *zie*: categorie, morfologische
 - ontkenning 101
 - productiviteit, *zie*: productiviteit, morfologische
MRI-scan 52
multicultureel 215
multilinguaal 215
Murks 228
mutual exclusivity constraint 30
naamval 80
nationaliteitscriterium 216
nature 217
natuurlijk cognitieve categorie, *zie*: categorie,
 natuurlijke cognitieve
Nederlands als tweede taal 233
negatieve zin, *zie*: zin
netwerk 206
niet-talige informatie 132
nieuwe media 164
non-verbaal gedrag (*zie ook*: communicatie, non-
 verbale) 164
non-verbale communicatie, *zie*: communicatie,
 non-verbale
norm 19, 217
 - autoriteit 259
 communicatie- (*zie ook*: communicatief
 principe) 252
 - conflict 253, 254
 effect- 259
 gebruiks- 259
 logische - 259
 statistische - 259
nurture 217
object (in het gebeuren) 80
observer's paradox 207
onderwerp 80
onderzoeksmethoden, psycholinguïstische 57
onomasiologie 69
onomatopée (*zie ook*: klanknabootsing) 19
ontkenning 99
 zins-, *zie*: zinsontkenning, morfologische
 morfologische -, *zie*: morfologische ont-
 kenning
ontlening 228, 253
ontvanger 217
onzekerheidsvermijding 225
onzichtbare-handtheorie 235, 256
oogbewegingregistratie 119
oorzakelijk verband 83
oorzakelijke relatie, *zie*: relatie, oorzakelijke
operator, *zie*: argumentatieve operator
opsommende relatie, *zie*: relatie, opsommende
oraliteit 186
ordeningsprincipes, interactionele 163
organisatie van beurtwisseling, *zie*: beurtwisse-
 ling, organisatie van
overgeneralisatie 245
paardeel
 eerste - 167
 tweede - 167-168
paradigmatische relaties 65
paragnost-cliëntinteractie 175
participant 78
participerende observatie 206
passief, *zie*: passiefconstructie

- passiefconstructie 79
- persoonlijke voornaamwoorden, *zie*: voornaamwoorden, persoonlijke
- persoonsvorm 80
- perspectief 84, 100, 118
- PET-scan 52
- Pidgin 245
- pijpleidingmetafoor (*zie ook*: buizenpostmetafoor) 13
- Plaats Relevant voor Overgang, *zie*: PRO
- polychronie 225
- polysemie 63
- polysemie-vermijding 236
- positiewerkwoord 79
- postsequentie, *zie*: sequentie
- preferentie voor overeenstemming 171
- preferentieorganisatie 164
- prefix 64
- presequentie, *zie*: sequentie
- principe van
- nabijheid 114
 - rationaliteit 252
 - toegankelijkheid 115
 - topicaliteit 114
- PRO (Plaats Relevant voor Overgang) 165
- processen, cognitieve, *zie*: cognitieve processen
- productiviteit 27
- morfologische - 66
- prototaal 246
- prototypetheorie 62
- psycholinguïstiek 46
- reductie 245
- referent 50, 63
- referentiekader 70
- referentiële coherentie 113
- referentiële onbepaaldheid 29
- regels van het beurtwisselingssysteem, *zie*: beurtwisselingssysteem
- reïnterpretatie 238
- relatie
- additieve - 122
 - causale - 122
 - coherentie- 50, 120
 - epistemische - 122
 - inhoudelijke - 122
 - oorzakelijke - 122
 - opsommende - 122
 - speech-act-* 122
- relationele coherentie 120
- reparatiesequentie, *zie*: sequentie
- representatie 112
- conceptuele - 50
 - mentale - 46
- respectstrategieën 152
- retorica 98
- klassieke - 189
 - nieuwe/moderne - 190
- retorische
- richting 102
 - strekking 107
- rituelen 217
- rol (in gebeuren) 78
- rolverdeling 80
- Rückbildung* 238
- ruzie 172
- samenhang 111
- samenstelling 64
- samenwerkingsbeginsel (*zie ook*: coöperatieprincipe) 252
- scenario 55
- schijnbare-tijdonderzoek 240
- schrift 182
- systeem 183
- schriftelijkheid 184
- schrijftaal 182
- schrijven 47
- script 55
- selectie
- ander- 165
 - zelf- 165
- semantiek, lexicale 61
- semasiologie 69
- sequentie
- basis- 169
 - insertie- 169
 - post- 169
 - pre- 169
 - reparatie- 169
 - vraag-antwoord- 167
- sequentieel verloop 170
- sequentiele organisatie 164
- signaal (van tekstsamenhang / coherentie) 50
- situationele factoren 145
- sms (*zie ook*: elektronische teksten) 164

- sms-taal 178
 sociaal-pragmatische theorieën 29
 sociale
 - afstand 146
 - klasse 205
 sociolinguïstiek 199
speech act (zie ook: taalhandeling) 95
*speech-act*relatie, zie: relatie, *speech-act*-splinter 67
 spreeksituatie 70
 spreektaal 182
 stabiliteit van taalelementen 244
 stamboom 246
 standaardisering 257
 acceptatie 257
 codificatie 257
 functie-uitbreiding 257
 selectie 257
 standaardtaal 200
 stapelmeervoud 68
 stapelvorm 238
 statistische norm, zie: norm, statistische
 stomme *e* 200
 straattaal 228
 strategie 144, 170
 sturend aspect van betekenis 98
 stijl (zie ook: spreekstijl) 206
 stijlrepertoire 206
 stilistische variatie 200
 subjectprincipe 115
 substraat 245
 suffix 64
 suggestieve vraag, zie: vraag, suggestieve
 symbolen 18, 217
 synonimie 69
 syntagmatische
 - indicaties 65
 - relaties, zie: syntagmatische indicaties
 syntaxis 77

 taal als handelen 133, 167
 taaladvies 259
 taalattitude 210, 257
 taalbeheersing 99
 mondelinge - 190
 taalelementen, stabiliteit van, zie: stabiliteit van taalelementen
 taalfamilie 246
 taalgebondenheid 22
 taalgebruik
 betrokken/afstandelijk - 191
 formeel/informeel - 193
 geïntegreerd/gefragmenteerd - 191
 gepland/ongepand - 191
 interactief/niet-interactief - 193
 narratief - 194
 persuasief - 194
 taalgemeenschap 252
 taalhandeling (zie ook: *speech act*) 91, 133
 commissieve - 95
 directieve - 95
 performatieve - 94
 taalleerproces 12
 taalnorm (zie ook: norm)
 acceptatie 254
 endogene - 252
 existentie 254
 exogene - 252
 externe 257
 geldigheid 254
 gerechtvaardigheid 254
 overname 254
 taalproductie 53
 taalspel 163
 taalstrategie
 directe - 144
 indirecte - 144
 taalvariatie 200
 taalverwantschap 246
 taalverwerking 53
 taalverwerving 27
 taalverwervingsproces 12
 tag 172
 talige processen 46
 tekens 18
 tekst
 -analyse 58
 -begrip 49
 -conventies 47
 -interpretatie 50
 -productie 57
 -samenhang (zie: signaal (van tekstsamenhang / coherentie))
 telefoonopening 176
thinking for speaking 41
 thuistaal 216

tijd

- structuur 82
- verleden - 82
- voltooide - 82

toonhoogte 202

top-downverwerking 53, 125

trendmethode 240

tweede paardeel, *zie*: paardeel, tweede

tweeklanken 200

tweetalig onderwijs 232

uitroep 87

- vragende - 88

uitroepend woord 88

Utilitarian Discourse Systeem (UDS) 188

Utilitarisme 182

verkoopgesprek 173

Verlichting 188

vermutende Geschichte 237

vervoegd werkwoord, *zie*: werkwoord, vervoegd

videoconferencing 164

vissen 172

volgorde 80

volksetymologie 238

voornaamwoorden 48

- persoonlijke - 70
- aanwijzende - 70

voorstellingswijze (*zie ook: construal*) 21, 70

vraag

- echo- 88
- gissende - 88
- ja/nee*- 88
- suggestieve - 171
- vraagwoord- 88
- woord 88

vraagwoordvraag, *zie*: vraag

vraag-antwoordsequentie, *zie*: sequentie

vragend zinstype, *zie*: zinstype

vragende uitroep, *zie*: uitroep

waarden 217

waarnemingswerkwoord 84

welsprekendheid 189

wereldkennis 53

werkelijke-tijdonderzoek 240

werktekening, metafoor van de 14

werkwoord, vervoegd 88

whole object constraint 30

Whorfiaanse hypothese 41

woord 19

- associatietechniek 222
- veld 69
- versmelting 67
- volgorde 228
- vorming 254

woordenschat

- centrale - 248
- primaire - 248

zelfcorrectie 51

(zelf)monitoring 256

zelfselectie, *zie*: selectie

zender 217

zin 77

- bij- 81
- hoofd- 81
- negatieve - 100

zinsontkenning 101

- morfologische - 101

zinstype

- bevelend - 87
- mededelend - 87
- uitroepend - 87
- vragend - 87

zuiverheidsnorm, *zie*: norm

Namenregister

Aarssen, Jeroen 216, 233, 267
Ahktar, Nameera 30, 267
Alamargot, Denis 59, 267
Alders, M. 217, 267
Alphen, Ingrid van 135, 267
Anderson, Richard C. 76, 267
Anderson, Stephen R. 76, 267
Anscombe, Jean-Claude 109, 267
Appel, René 75, 233, 267
Auer, Peter 142, 267
Austin, John L. 94, 132, 133, 134, 267

Backus, Ad 227, 233, 267
Bahrack, Lorraine E. 31, 272
Baillet, S.D. 128, 274
Baker, Anne 267
Baldwin, Dare 30, 267
Baron, Naomi S. 195, 267
Bartsch, Renate 252, 253, 254, 256, 263, 267, 276
Bates, Elizabeth 29, 268
Bax, Marcel M.H. 25, 268
Beaman, Karen 193, 268
Bell, Alan 207, 208, 268
Belmore, Nancy 195, 270
Bennis, Hans 233, 268
Bereiter, Carl 59, 268
Berg, Rob van den 210, 268
Bergh, G.C.J.J. van den 263, 268, 272
Berko Gleason, Jean 59, 268
Berman, Ruth 43, 268
Bernstein Ratner, Nan 59, 268
Besnier, Niko 185, 268
Bever, Thomas 59, 279
Bezooijen, Renée van 199, 203, 204, 208, 210, 268
Biber, Douglas 194, 195, 196, 268
Bloom, Paul 43, 268, 274
Boogaart, Ronny 96, 268, 279
Booij, Geert 66, 75, 268, 273

Boroditsky, Lera 32, 271
Boucke, Laurie 231, 280
Boves, Tom 212, 268
Bowerman, Melissa 27, 38, 40, 41, 44, 268, 269, 271
Bowman, Joel P. 218, 226, 279
Boysson-Bardies, Bénédicte de 271
Braet, Antoine C. 99, 268, 274
Bransford, J.D. 53, 269
Brée, Cor van 183, 235, 249, 251, 263, 269, 277, 280
Broeder, Peter 216, 233, 269
Brouwer, Dédé 200, 201, 202, 269
Brown, Penelope 36, 128, 135, 136, 143, 144, 147, 160, 161, 269, 274
Brown, Roger 32, 147, 160, 269
Bruner, Jerome 11, 28, 269
Burger, Peter 249, 280

Cameron, Deborah 135, 270
Carpenter, Patricia A. 119, 269
Chafe, Wallace L. 191, 192, 193, 269
Chambers, Jack 212, 269
Chanquoy, Lucile 59, 267
Charivarius (G.J. Nolst Trenité) 259, 269
Charney, Davida 56, 269
Cherry, Roger 47, 280
Choi, Soonja 32, 38, 39, 40, 268, 269, 272
Claes, Marie-Thérèse 222, 269
Clark, Eve V. 27, 30, 31, 32, 269, 270
Clark, Herbert H. 16, 25, 140, 270
Clyne, Michael 228, 270
Coates, Jennifer 135, 212, 270
Coetsem, Frans van 249, 270
Cole, Michael 184, 272, 278
Collot, Milena 270
Cornelis, Louise 96, 270
Craig, Colette G. 35, 270
Cruse, D. Alan 75, 270

- Crystal, David 182, 195, 196, 270
- Danziger, Eve 276
- Dirven, René 75, 270, 278
- Draaisma, Douwe 12, 13, 14, 270
- Drew, Paul 142, 179, 270
- Ducrot, Oswald 109, 267, 270
- Dunn, Judy 271
- Duranti, Alessandro 25, 141, 142, 270, 277
- Dijk, Teun A. van 50, 59, 128, 270, 274, 276
- Dijk, Tieme van 165, 270
- Dijkstra, Ton 59, 270
- Eemeren, Frans H. van 99, 133, 187, 267, 270, 278
- Eglin, Peter 142, 273
- Elbers, Loekie 43, 271
- Eldridge, Margery A. 178, 179, 272
- Eling, Paul 59, 279, 280
- Ellis, Nick 49, 271
- Ervin-Tripp, Susan 160, 271
- Ewards, Derek 271
- Extra, Guus 216, 233, 268, 269
- Farrar, Michael J. 31, 279
- Fauconnier, Gilles 109, 128, 271, 277
- Fehr, B.J. 179, 276
- Ferguson, Charles 31, 271
- Fernald, Anne 31, 271
- Fillmore, Charles 75, 271
- Finnegan, Ruth H. 186, 271
- Firth, Alan 179, 271, 275
- Foley, William A. 184, 186, 196, 271, 276
- Fritz, Gerd 64, 75, 271
- Fukui, Ikuko 271
- Garfinkel, Harold 134, 163, 164, 271, 273
- Garnham, Alan 128, 271
- Geeraerts, Dirk 64, 75, 271
- Geerts, Guido 272
- Gentner, Dedre 32, 44, 271, 273
- Gernsbacher, Morton Ann 59, 271, 272
- Gerritsen, Marinel 212, 215, 227, 268, 271
- Gijsbers, Inge 227, 271
- Gillis, Steven 27, 43, 271
- Gilman, Albert 147, 160, 269
- Givón, Talmy 128, 272, 276
- Gleitman, Lila 29, 272
- Goddard, Cliff 185, 272
- Goffman, Erving 135, 163, 164, 272
- Gogate, Lakshmi J. 31, 272
- Goodwin, Charles 142, 270, 277
- Goody, John 182, 183, 269, 272
- Goossens, Jan 243, 272
- Gopnik, Allison 32, 269, 272
- Graddol, David 212, 272
- Graesser, Art C. 128, 272
- Grice, H. Paul 132, 134, 135, 136, 155, 156, 160, 252, 272
- Grinter, Rebecca E. 178, 272
- Grootendorst, Rob 99, 133, 187, 267, 270
- Guétin, Bernard 231, 272
- Gumperz, John J. 137, 138, 272, 278
- Guo, Jiansheng 160, 271
- Haaften, Ton van 251, 272
- Haan, Judith 96, 272
- Haeseryn, Walter 263, 267, 272
- Hall, Edward T. 225, 233, 272, 275
- Halliday, Michael A.K. 128, 135, 272
- Hanks, William F. 141, 272
- Hanson, Mylene 140, 274
- Hasan, Ruqaiya 128, 272
- Hauwe, Jo van den 174, 272, 275
- Have, Paul ten 179, 272
- Havelock, Eric A. 184, 273
- Hayes, John 55, 273
- Heath, Shirley B. 138, 186, 273
- Hengeveld, Kees 267
- Heritage, John 142, 179, 270, 273, 276
- Herring, Susan 178, 270, 273
- Hester, Stephen 142, 273, 274
- Hofstede, Geert 217, 225, 230, 231, 233, 273
- Horn, Laurence R. 109, 273
- Horst, Han van der 231, 273
- Horst, Joop M. van der 279
- Houtkoop, Hanneke 133, 176, 177, 273
- Houwer, Annick de 43, 271
- Huisman, Marjan 14, 15, 163, 167, 168, 170, 173, 175, 178, 180, 192, 273, 275
- Huls, Erica 143, 147, 160, 273
- Hüning, Matthias 61, 67, 69, 249, 273
- Hustinx, Lettica 128, 280
- Imai, Mutsumi 44, 273
- Jansen, Carel 46, 273

- Jansen, Frank 263, 273
Janssen, Theo A.J.M. 11, 24, 61, 76, 77, 273, 279
Jefferson, Gail 137, 163, 164, 265, 274, 277
Johnson, M.K. 53, 269
Jongenburger, Willy 216, 233, 267
Joosten, Alard R. 170, 274
Jusczyk, Peter W. 29, 274
Just, Marcel A. 119, 269

Katriel, Tamar 187, 274
Keenan, Edward L. 76, 267
Keenan, Janice M. 128, 274
Keller, Rudi 249, 274
Kellogg, Ronald 55, 274
Kemmer, Suzanne 83, 96, 280
Kempen, Gerard 50, 51, 59, 270, 280
Kerbrat-Orecchioni, Catherine 186, 196, 274
Kintsch, Walter 59, 128, 270, 274
Kita, Sotaro 276
Kloos, Peter 70, 274
Klooster, Wim 96, 274
Kluckhohn, Florence 224, 233, 274
Koole, Tom 131, 133, 140, 142, 273, 274
Korzilius, Hubert 227, 271
Kuiken, Folkert 267

Labov, William 47, 199, 200, 206, 207, 208, 212, 240, 274, 275
Lakoff, George 64, 75, 274
Langacker, Ronald W. 21, 53, 64, 274
Lee, John 137, 274
Leeman, Anton D. 99, 274
Leuvensteijn, [Arjan] J.A. van 279
Levelt, Willem 48, 59, 274
Levinson, Stephen C. 42, 44, 75, 109, 135, 136, 141, 143, 144, 147, 160, 268, 269, 271, 274, 276, 278
Lewis, David 19, 275
Linde, Charlotte 47, 275
Loon-Vervoorn, Anita van 43
Loth, M.A. 263, 275
Lucy, John A. 44, 275
Luzio, Aldo di 142, 267
Lyons, Christopher 75, 275

Mackenzie, Lachlan 185, 275
Mandler, Jean 269
Markman, Ellen M. 29, 30, 275
Mast, Niels van der 109, 275
Masur, Elise F. 31, 275
Mazeland, Harrie 175, 275
McDonald, J.L. 96, 275
McDonough, Laraine 269
Meier, Christoph 178, 275
Mervis, Caroline B. 62, 277
Mets, Boris 174, 272, 275
Meuffels, Bert 56, 275
Meurs, Frank van 227, 271
Mey, Jacob L. 141, 275
Millis, Keith K. 272
Mitkow, Ruslan 128
Mooij, Marieke de 223, 275
Münstermann, Henk 212, 275
Muysken, Pieter 233, 249, 267, 268, 275

Naber, Pauline 192, 275
Nakamuro, Kei 160, 271
Neutelings, Rob 56, 273, 275
Newman, John 56, 269
Nolst Trenité, G.J. 269
Nolta, J.V. 261, 263, 275
Noordman, Leo 50, 59, 128, 275, 277, 279, 280
Nortier, Jacomine 215, 227, 229, 233, 268, 275

Oakhill, Jane 271
Ochs, Elinor 191, 192, 193, 276
Olson, David R. 184, 276
Ong, Walter J. 182, 184, 276

Palmquist, Mike 56, 269, 276
Pander Maat, Henk 128, 276
Papousek, Mechthild 271
Pawley, Andrew 36, 276
Pederson, Eric 42, 276
Peirce, Charles S. 18, 132, 133, 276
Pichert, J.W. 55, 267
Pijnenburg, Wil J.J. 279
Pinto, David 225, 229, 232, 233, 276
Pinto, Yaël 225, 276
Plantin, Christian 189, 276
Pollmann, Thijs 263, 276
Pomerantz, Anita 171, 172, 179, 276
Pool, Els van der 46, 276
Poplack, Shana 227, 233, 276
Posner, Michael 58, 276

Quine, W.V.O. 29, 276

- Raichle, Marcus 58, 276
 Reddy, Michael J. 13, 14, 78, 276
 Redeker, Gisela 128, 277
 Reinsma, M. 263, 276
 Reinsma, R. 263, 276
 Renkema, Jan 259, 276
 Romaine, Suzanne 233, 276
 Romijn, Kirstin 272
 Rooij, Jaap de 272
 Ros, Maria 225, 278
 Rosch, Eleanor 62, 276, 277
 Rossem, Cefas van 97, 249, 277
 Ruhl, Charles 23, 277
 Runia, Liz 169, 277

 Sacks, Harvey 140, 163, 164, 277
 Sanders, José 128, 277
 Sanders, Ted 45, 47, 57, 58, 59, 111, 128, 276, 277, 278, 280
 Santen, Ariane van 66, 75, 235, 251, 256, 268, 269, 277, 280
 Scardamalia, Marlene 59, 268
 Schasfoort, Marca 175, 181, 275
 Schegloff, Emanuel A. 137, 163, 164, 177, 277
 Schilperoord, Joost 58, 128, 277
 Schleicher, August 235
 Schmid, Hans-Jörg 75, 279
 Scholtmeijer, Harrie 212, 278
 Schwartz, Shalom H. 225, 233, 278
 Scollon, Ronald 142, 188, 196, 278
 Scribner, Sylvia 184, 278
 Searle, John R. 95, 133, 134, 136, 153, 160, 278
 Senft, Gunter 276
 Sera, Maria D. 44, 278
 Sijs, Nicoline van der 249, 278
 Simons, Wim 128, 280
 Slings, Simon R. 184, 278
 Slobin, Dan I. 32, 33, 35, 41, 42, 43, 268, 278
 Smagorinsky, Paul 57, 278
 Smedt, Koenraad de 59, 270
 Snoeck Henkemans, Francisca 187, 270
 Spooren, Wilbert 50, 59, 111, 128, 277
 Steehouder, Michael 46, 273
 Steven, Gillis 27, 271
 Strodbeck, Fred 224, 233, 274
 Stroop, Jan 212, 278
 Stukker, Ninke 128, 278
 Swann, Joan 212, 272

 Sweetser, Eve 109, 128, 271, 277, 279
 Swinney, David A. 52, 279

 Taeschner, Traute 271
 Talmy, Leonard 22, 39, 40, 272, 276, 279
 Tannen, Deborah 193, 194, 268, 269, 279
 Targowski, Andrew S. 218, 226, 279
 Taylor, Jacqueline 178, 270, 279
 Thomason, Sarah Grey, 233, 279
 Thomassen, Ar 59, 279, 280
 Tiersma, P.M. 263, 279
 Tomasello, Michael 11, 12, 28, 30, 31, 267, 272, 279
 Toorn, Maarten C. van den 67, 249, 272, 279
 Townsend, David 59, 279
 Traxler, Mathew J. 271
 Treffers, Jeanine 227, 233, 279
 Trompenaars, Fons, 226, 279
 Trudgill, Peter 205, 212, 269, 279

 Ungerer, Friedrich 75, 279

 Van Dale 62, 64, 65, 258, 270
 Vandeweghe, Willy 96, 279
 Verbiest, Agnes 109, 279
 Verbraeck, L. 177, 279
 Verhagen, Arie 77, 83, 96, 97, 109, 128, 278, 279, 280
 Verspoor, Marjolijn 75, 270
 Victor, David A. 231, 280
 Vonk, Wietske 50, 128, 275, 280
 Voort, Hein van der 249, 277
 Vossesteijn, Jacob 280
 Vries, Jan W. de, 280
 Vries, Lourens J. de 184, 280
 Vries, Matthias de 235

 Wal, Marijke van der 249, 263, 277, 280
 Watson, Jilayne D. 31, 272
 Weilenman, Alexandra 177, 280
 White, Colin 231, 280
 Whorf, Benjamin L. 41, 280
 Wierzbicka, Anna 185, 187, 272, 280
 Wilkins, David 276
 Willemyns, Roland 280
 Witte, Stephen 47, 154, 280
 Wittgenstein, Ludwig 62, 132, 134, 163, 280
 Wolfram, Walt 201, 206, 281
 Wong Scollon, Suzanne 142, 188, 196, 278

Wong, Andrew D.-W. 30, 31, 270, 278

Wooffitt, Robin 175, 281

Wijk, Carel van 45, 46, 47, 50, 51, 57, 276, 277, 280

Young, Richard 56, 272, 276

Zwaan, Rolf 272